

מצטרפין. (609)

"טמאים", (610) מלמד שהן מצטרפין, ואפילו שרץ ושרץ מצטרפים. ואפילו בשר שרץ ודם, בין משם אחד, כגון בשר החולד ודם החולד, בין משני שמות, כגון החולד והעכבר, הרי הם מצטרפים לשיעור טומאה. הרי שדם של שרץ אחד מצטרף לבשר של שרץ אחר, וקשה על רב זעירא אמר רב.

ומתריצין: אמר רב יוסף: לא קשיא. כאן, מה שאמרה הברייתא שדם שרץ מצטרף לבשר שרץ אחר, מדובר בכולו, שהנוגע נגע בכל, בין בבשר ובין בדם.

ואילו כאן, דברי רב חנין אמר רב זעירא שלא מצטרף דם שרץ אחד עם בשר שרץ אחד, — מדובר בכגון שלא נגע הנוגע אלא במקצתו, בדם או בבשר. שאז, רק אם הדם והבשר הם מאותו השרץ, ונגע במקצתו, נטמא הנוגע הואיל ונחשב הדבר כאילו הדם והבשר של אותו השרץ מחוברין יחדיו. אבל

גמרא:

בסוגיא הבאה יש כמה פירושים וגירסאות, וביארנוה לפי גירסת רבינו נסים גאון כפי שפירשה התוס'. ולפי פירוש זה, דיון הגמרא הוא אם מצטרף דם שרץ אחד לבשר שרץ אחר.

אמר רב חנין אמר רב זעירא: וכו'. דהיינו, מה שאמרה המשנה שהדם מצטרף לבשר, הוא רק אם הדם הוא מאותו שרץ עצמו. אבל דם של שרץ אחד אינו מצטרף לבשר של שרץ אחר.

מתיב רבי יוסי בר רבי חנינא ממה ששינוי בברייתא: אמרה תורה בפרשת שרצים [ויקרא יא] "אלה הטמאים לכם", ודרשינן ממה שנאמר "הטמאים" ולא נאמר

ודאי חולק על הרמב"ם והתוס'. שרש"י כתב שנבלה ושרץ טומאתן שוה, כיון שטומאת שניהם היא טומאת ערב. ואילו לדברי הרמב"ם אין טומאתן שוה, כיון ששרץ אינו מטמא במשא, ונבילה מטמאה במשא.

609. ובמשנה הבאה יבואר, שאפילו החמור אינו מצטרף לקל. כלומר, לא מיבעיא שחצי זית נבילה [הקל] אינו מצטרף להשלים שיעור שרץ לכעדשה [החמור],

אלא, אפילו חצי כעדשה שרץ [החמור] אינו מצטרף להשלים שיעור לכזית נבילה [הקל]. וכן כתב הרמב"ם [פרק ד מהלכות טומאת אוכלין הלכה יא].

610. המיוחס לרש"י.

מהלכות טומאת אוכלין הלכה יא] מפרש שהשוואה היא באופן שהם מטמאין, במגע ומשא ואהל וכדומה. וכן הוא פירושו: טומאתו ולא שיעורו. כגון, בשר המת והרקב של המת, ושניהם מטמאים במגע ובמשא ובאהל, אבל שיעורן אינו שוה, שבשר המת מטמא בכזית, והרקב במלא חפניו. שיעורו ולא טומאתו. כגון, בשר נבילה ובשר המת. שניהן שיעורן בכזית, אבל נבילה מטמאה במגע ובמשא טומאת ערב [ולא באוהל]. ומת מטמא אף באוהל טומאת שבעה. לא טומאתו ולא שיעורו. כגון, בשר נבילה ושרץ. לפי שנבילה שיעורו בכזית ומטמא [גם] במשא, ואילו שרץ שיעורו בכעדשה ואינו מטמא במשא. וכן כתבו התוס'.

ומעיר בתוספות רבי עקיבא איגר, שרש"י